COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 8 september 2004

betreffende de steunregeling die Italië ten uitvoer heeft gelegd in de vorm van een belastingkrediet ten behoeve van investeringen

(Kennisgeving geschied onder nummer C(2004) 2638)

(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

(2005/655/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 88, lid 2, eerste alinea,

Gelet op de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, en met name op artikel 62, lid 1, onder a),

Na de belanghebbenden overeenkomstig voornoemde artikelen in de gelegenheid te hebben gesteld hun opmerkingen kenbaar te maken [1],

Overwegende hetgeen volgt:

I. PROCEDURE

(1) In april 2003 hebben de Italiaanse autoriteiten, overeenkomstig artikel 88, lid 3, van het Verdrag, bij de Commissie aanmelding gedaan van een steunregeling ten behoeve van investeringen in bepaalde regio's. Aangezien de inwerkingtreding van deze steunregeling niet afhankelijk was gesteld van de voorafgaande goedkeuring van de Commissie, is de maatregel in kwestie geregistreerd als onrechtmatige steun onder nr. NN 53/03.

(2) Op 4 juli 2003 hebben de Italiaanse autoriteiten verdere informatie meegedeeld. Op 17 september 2003 heeft de Commissie besloten de formele onderzoekprocedure van artikel 88, lid 2, van het Verdrag in te leiden (hierna „het besluit tot inleiding van de procedure" genoemd) en heeft zij Italië om alle informatie verzocht die nodig is om de maatregel te beoordelen. Het besluit van de Commissie tot inleiding van de procedure is in het *Publicatieblad van de Europese Unie* bekendgemaakt [2]. De Commissie heeft van belanghebbenden noch van Italië opmerkingen terzake ontvangen.

(3) Op 16 december 2003 heeft de Commissie Italië andermaal verzocht inlichtingen te verschaffen, daarbij aangevend dat zij zich, bij gebreke van een antwoord, voorbehield een bevel tot het verschaffen van inlichtingen te doen uitgaan overeenkomstig artikel 10, lid 3, van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad van 22 maart 1999 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 93 van het EG-Verdrag [3]. De Commissie heeft van Italië geen inlichtingen ontvangen. Bij beschikking van 22 april 2004 heeft de Commissie Italië gelast binnen één maand alle dienstige inlichtingen te verstrekken voor de beoordeling van de steunmaatregel. Binnen de vastgestelde termijn zijn er van Italië geen inlichtingen ontvangen.

(4) Op 26 mei 2004 heeft Italië verzocht de termijn om op het bevel tot het verstrekken van inlichtingen te antwoorden, met vijftien werkdagen te verlengen. De Commissie heeft Italië weliswaar meegedeeld dat de bij beschikking van de Commissie vastgestelde antwoordtermijn was verstreken, maar heeft toch nota genomen van het voornemen om tegen 17 juni 2004 de informatie te zenden.

(5) Bij schrijven van 17 juni 2004 (geregistreerd op 22 juni 2004) heeft Italië additionele informatie gezonden.

II. BESCHRIJVING VAN DE STEUN

(6) De rechtsgrondslag van de regeling is artikel 94, lid 14, van wet nr. 289 van 27 december 2002 (begrotingswet 2003).

(7) Doel van deze steunregeling is investeringen in bepaalde Italiaanse regio's te stimuleren, met het oog op de regionale ontwikkeling. De regeling loopt tot 31 december 2006, en op de begroting 2003, 2004 en 2005 is er telkens 2 miljoen EUR voor uitgetrokken.

[1] PB C 300 van 11.12.2003, blz. 2.
[2] Zie voetnoot 1.
[3] PB L 83 van 27.3.1999, blz. 1. Verordening zoals gewijzigd bij de Toetredingsakte van 2003.

(8) Evenals in twee andere Italiaanse regionalesteunregelingen die de Commissie heeft goedgekeurd ([4]) — en waarvan de aangemelde regeling als de geografische uitbreiding kan worden gezien — wordt de steun toegekend in de vorm van een belastingkrediet voor investeringen in af te schrijven activa. De steun wordt toegekend ten behoeve van „netto"-investeringen die zijn bepaald als het verschil tussen 1. de investeringsuitgaven voor nieuwe activa in een bepaalde periode, en 2. het bedrag van de verkopen en de afschrijvingen van alle activa van de onderneming gedurende dezelfde referentieperiode. De steunintensiteit is vastgesteld op 8 % NSE, met een verhoging van 10 procentpunt bruto voor kleine en 6 procentpunt bruto voor middelgrote ondernemingen.

(9) De begunstigden van de regeling zijn de ondernemingen uit een breed aantal sectoren ([5]), die investeren in de specifieke gebieden in Italië zoals die zijn vermeld in artikel 4 van wet nr. 448 van 23 december 1998 en circulaire nr. 161 van 25 augustus 2000 van het ministerie van Financiën. Het gaat om de volgende gebieden:

— de provincies Agrigento, Avellino, Bari, Benevento, Brindisi, Cagliari, Caltanisetta, Campobasso, Caserta, Catania, Catanzaro, Cosenza, Crotone Enna, Foggia, Frosinone, Isernia, Lecce, Massa, Matera, Messina, Napoli, Nuoro, Oristano, Palermo, Potenza, Reggio Calabria, Salerno, Sassari Siracusa, Taranto, Trapani, Vibo Valentia, Viterbo, en

— de gemeenten Tivoli (Rome), Formia (Latina), Sora (Frosinone) en Cassino (Frosinone).

(10) De regeling geldt niet voor de productie, verwerking of afzet van landbouwproducten, de transportsector of de ijzer- en staalindustrie in de zin van de multisectorale kaderregeling betreffende regionale steun voor grote investeringsprojecten ([6]). Evenmin geldt zij voor ondernemingen in moeilijkheden in de zin van de communautaire richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden ([7]). Een nadere beschrijving van alle vereisten waaraan de ondernemingen moeten voldoen om voor de desbetreffende steun in aanmerking te komen, is in het besluit tot inleiding van de procedure gegeven ([8]).

III. REDENEN OM DE PROCEDURE IN TE LEIDEN

(11) In haar besluit tot inleiding van de procedure was de Commissie van oordeel dat de maatregel staatssteun vormde in de zin van artikel 87, lid 1, van het Verdrag en heeft zij twijfel geformuleerd ten aanzien van de verenigbaarheid ervan met de gemeenschappelijke markt, aangezien daarmee regionale-investeringssteun werd ingesteld voor regio's die niet in aanmerking komen voor de regionale afwijkingen van artikel 87, lid 3, onder a) en c), van het Verdrag. Een nadere beschrijving van de redenen waarom de procedure is ingeleid — en die niet door Italië zijn betwist — is in het besluit tot inleiding van de procedure te vinden ([9]).

IV. BEOORDELING VAN DE STEUN

1. De vraag of er sprake is van staatssteun

(12) In deze regeling worden belastingkredieten toegekend ten behoeve van investeringen die in wettelijke en administratieve besluiten zijn afgebakend. De Commissie is van oordeel dat daarmee aan die ondernemingen een economisch voordeel wordt toegekend uit staatsmiddelen, de mededinging wordt verstoord en het intracommunautaire handelsverkeer ongunstig wordt beïnvloed, en wel om de redenen die in het besluit tot inleiding van de procedure zijn aangegeven ([10]).

(13) Bijgevolg vormt de maatregel staatssteun in de zin van artikel 87, lid 1, van het Verdrag en is hij in beginsel verboden. Hij kan alleen als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden aangemerkt wanneer hij in aanmerking komt voor een van de afwijkingen die in het Verdrag zijn vastgesteld.

2. Rechtmatigheid van de steun

(14) Aangezien de te onderzoeken maatregel steun vormt, betreurt de Commissie het dat de Italiaanse autoriteiten de op hen rustende verplichtingen tot aanmelding uit hoofde van artikel 88, lid 3, van het Verdrag niet zijn nagekomen en de betrokken steunmaatregel ten uitvoer hebben gelegd vooraleer deze door de Commissie kon worden goedgekeurd.

3. De steun op zijn verenigbaarheid getoetst

(15) De betrokken steunregeling kan, zoals reeds in het besluit tot inleiding van de procedure werd aangegeven ([11]), om evidente redenen niet in aanmerking komen voor de afwijkingen van artikel 87, lid 2, van het Verdrag of de afwijkingen van artikel 87, lid 3, onder b) en d). Aangezien deze regeling het bevorderen van investeringen ten behoeve van regionale ontwikkeling betreft en door Italië als regionale steun is aangemeld, heeft de Commissie deze regeling op haar verenigbaarheid aan de richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen getoetst ([12]).

(16) In dit verband heeft de Commissie in haar besluit tot inleiding van de procedure op diverse punten twijfel geformuleerd ten aanzien van de verenigbaarheid van de betrokken steunregeling met de gemeenschappelijke markt. De Commissie is van mening dat alle punten ten aanzien waarvan zij toentertijd twijfel formuleerde, volledig zijn bevestigd. Met name:

([4]) Steunmaatregel N 324/02 betreffende steungebieden op grond van de afwijking van artikel 87, lid 3, onder a), van het Verdrag en Steunmaatregel N 198/03 betreffende steungebieden op grond van de afwijking van artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag.
([5]) Het gaat om de sectoren delfstoffenwinning, be- en verwerkende industrie, diensten, toerisme, handel, bouw, productie en distributie van stroom, stoom en warm water, de verwerking van visserij- en acquacultuurproducten.
([6]) PB C 70 van 19.3.2002, blz. 8.
([7]) PB C 288 van 9.10.1999, blz. 2.
([8]) Zie voetnoot 1.
([9]) Zie voetnoot 1.
([10]) Zie voetnoot 1.
([11]) Zie voetnoot 1.
([12]) PB C 74 van 10.3.1998, blz. 9.

a) in het kader van de regeling wordt steun toegekend aan gebieden die niet in aanmerking komen voor de afwijkingen van artikel 87, lid 3, onder a) en c). Volgens de Italiaanse regionalesteunkaart 2000-2006 ([13]), kunnen de provincies Campobasso, Frosinone, Isernia, Massa Carrara, Viterbo en de gemeenten Tivoli en Formia niet in hun geheel aanspraak maken op deze afwijkingen. Bijgevolg mag in die gebieden geen regionalesteunregeling worden toegepast;

b) volgens de regeling lijkt ook tot steun besloten te zijn voor gebieden die onder de afwijkingen van artikel 87, lid 3, onder a) en c), van het Verdrag vallen. Voor die gebieden kunnen — reeds door de Commissie goedgekeurde ([14]) — steunregelingen worden toegepast waarbij een identiek belastingkrediet ten behoeve van investeringen kan worden toegekend. Bijgevolg is de Commissie van oordeel dat de te onderzoeken regeling in hoofdzaak in de gebieden onder a) wordt toegepast;

c) de regeling bevat geen duidelijke toezegging om de specifieke voorwaarden na te leven van de richtsnoeren voor het onderzoek van de steunmaatregelen van de staten in de visserij- en aquacultuursector ([15]), van Verordening (EG) nr. 2792/1999 van de Raad van 17 december 1999 tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen en voorwaarden voor de structurele acties van de Gemeenschap in de visserijsector ([16]) of van Verordening (EG) nr. 2369/2002 van de Raad van 20 december 2002 houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2792/1999 tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen en voorwaarden voor de structurele acties van de Gemeenschap in de visserijsector ([17]).

(17) Het was de Commissie niet bekend of in het kader van deze regeling steun was toegekend, en zo ja in welke gebieden, omdat Italië geen enkele informatie had verstrekt. De Commissie heeft Italië derhalve gelast informatie te verstrekken. Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 659/1999 kan de Commissie, indien een lidstaat niet aan een bevel tot het verstrekken van informatie voldoet, ten aanzien van onrechtmatige steun een beschikking geven op grond van de beschikbare informatie.

(18) Italië heeft niet binnen de bij beschikking van de Commissie vastgestelde termijn op het bevel tot het verstrekken van inlichtingen geantwoord. De Commissie wil echter de informatie in aanmerking nemen die Italië buiten deze termijn heeft gezonden, waarin het verklaart dat:

— de steunregeling nooit ten uitvoer is gelegd;

— geen enkele onderneming steun heeft ontvangen op grond van de te onderzoeken regeling omdat, van bij de instelling van de regeling in 2002, de desbetreffende administratieve instructies nooit zijn vastgesteld, en omdat er evenmin een belastingwet is goedgekeurd die nodig is om de procedure van het belastingkrediet te kunnen gebruiken.

(19) De Commissie neemt nota van de verklaring van Italië dat geen enkele onderneming op grond van de betrokken regeling steun heeft gekregen. Zij neemt ook nota van het feit dat de wettelijke bepalingen waarmee het belastingkrediet werd ingevoerd, per 1 januari 2003 in werking zijn getreden — waarbij een belastingkrediet wordt toegekend zonder enige verwijzing naar latere administratieve instructies — en nog steeds van kracht zijn. Italië heeft geen toezegging gedaan noch enige aanwijzing gegeven ten aanzien van de toekomstige intrekking van de steunregeling. Bijgevolg is de Commissie van oordeel dat het dienstig is een beschikking te geven over de regeling in kwestie.

(20) Volgens de beschikbare informatie is de regionalesteunregeling van toepassing in gebieden die niet voor regionale steun in aanmerking komen. De Commissie kan deze regeling niet verenigbaar verklaren met de gemeenschappelijke markt op basis van de richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen om de in overwegingen 15 en 16 genoemde redenen, die nader zijn uitgewerkt in het besluit tot inleiding van de procedure ([18]).

V. **CONCLUSIE**

(21) De Commissie constateert dat de betrokken maatregel staatssteun vormt in de zin van artikel 87, lid 1, van het Verdrag. Italië heeft, in strijd met artikel 88, lid 3, van het Verdrag, de betrokken steunmaatregel op onwettige wijze ten uitvoer gelegd. Op grond van de in de overwegingen 15 tot en met 20 gemaakte analyse is de Commissie van oordeel dat de steun onverenigbaar is met de gemeenschappelijke markt.

(22) Onderhavige beschikking betreffende de steunregeling in de vorm van belastingkredieten ten behoeve van investeringen en de gevallen waarin zij is toegepast, dient onverwijld ten uitvoer te worden gelegd, met inbegrip van de terugvordering van alle onverenigbare individuele steun die eventueel reeds is toegekend,

([13]) Beschikking 2002/282/EG van de Commissie van 20 september 2000 betreffende het gedeelte van de Italiaanse regionalesteunkaart voor de periode 2000-2006 dat betrekking heeft op de gebieden die in aanmerking komen voor de afwijking uit artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag (PB L 105 van 20.4.2002, blz. 1).

([14]) Steunmaatregel N 324/02 betreffende steungebieden op grond van de afwijking van artikel 87, lid 3, onder a), van het Verdrag en Steunmaatregel N 198/03 betreffende steungebieden op grond van de afwijking van artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag.

([15]) PB C 19 van 20.1.2001, blz. 7.

([16]) PB L 337 van 30.12.1999, blz. 10. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 485/2005 (PB L 81 van 30.3.2005, blz. 1).

([17]) PB L 358 van 31.12.2002, blz. 49.

([18]) Zie voetnoot 1.

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

1. De steunregeling waarbij een belastingkrediet ten behoeve van investeringen wordt toegekend en die Italië in strijd met artikel 88, lid 3, van het Verdrag op onwettige wijze ten uitvoer heeft gelegd, is met de gemeenschappelijke markt onverenigbaar.

2. Italië trekt deze steunregeling in, voorzover zij nog effect blijft sorteren, en voert op grond van deze regeling geen betaling meer uit, vanaf de datum van deze beschikking.

Artikel 2

Italië neemt alle nodige maatregelen om de in artikel 1 bedoelde en reeds ter beschikking gestelde steun van de begunstigden terug te vorderen.

De terugvordering geschiedt onverwijld en in overeenstemming met de nationaal-rechtelijke procedures voorzover deze procedures een onverwijlde en daadwerkelijke tenuitvoerlegging van de onderhavige beschikking toelaten.

De terug te vorderen steun omvat rente vanaf de datum waarop de steun de begunstigden ter beschikking is gesteld, tot de datum van de daadwerkelijke terugbetaling ervan.

De rente wordt berekend overeenkomstig het bepaalde in Verordening (EG) nr. 794/2004 van de Commissie ([19]).

Artikel 3

Italië deelt de Commissie binnen twee maanden vanaf de kennisgeving van deze beschikking mee welke maatregelen het heeft genomen om hieraan te voldoen. Daarbij geeft het in detail aan welke maatregelen zijn genomen om de onverenigbare regeling in te trekken en legt het de nodige bewijsstukken over.

Artikel 4

Deze beschikking is gericht tot de Italiaanse Republiek.

Gedaan te Brussel, 8 september 2004.

Voor de Commissie
Neelie KROES
Lid van de Commissie

([19]) PB L 140 van 30.4.2004, blz. 1.